

eISSN: 2524-0072

2024 | 62

Електронний журнал

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ФУНДАМЕНТ НАУК
УКРАЇНИ

ЕКОНОМІКА
ТА СУСПІЛЬСТВО

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

- **МЕТАМОРФІЗМ І ІЗОМОРФІЗМ ФОРМ ТА ВИДІВ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ЦІЛЕЙ АНАЛІЗУ Й УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ**
Тетяна Портоварас
Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 1
○ [PDF](#)
- **СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ РЕСУРСІВ**
Наталія Жидовська , Людмила Петришин
Переглядів статті: 9 | Завантажень PDF: 3
○ [PDF](#)
- **ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ**
Володимир Воськало , Володимир Демський
Переглядів статті: 5 | Завантажень PDF: 2
○ [PDF](#)
- **ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ**
Ярослава Кріль, Звенислава Бандура , Наталія Москаль
Переглядів статті: 28 | Завантажень PDF: 2
○ [PDF](#)
- **СУЧАСНИЙ СТАН РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ: ОРІЄНТИР ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ**
Олександр Кучанський
Переглядів статті: 32 | Завантажень PDF: 3
○ [PDF](#)
- **ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ**
Наталія Остап'юк , Олена Примаченко
Переглядів статті: 29 | Завантажень PDF: 2
○ [PDF](#)
- **МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОГНОЗУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА**
Світлана Бурлан, Леонід Прокопович
Переглядів статті: 28 | Завантажень PDF: 1
○ [PDF](#)

- **КОНЦЕПЦІЯ ESG ЯК ВЕКТОР ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Інна Шостак

Переглядів статті: 28 | Завантажень PDF: 1

- [PDF](#)

- **ВИКОРИСТАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ВАРТІСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

Наталія Воськало, Андрій Пунько, Тарас Яцук

Переглядів статті: 1 | Завантажень PDF: 0

- [PDF](#)

- **РОЛЬ КОНСАЛТИНГОВИХ КОМПАНІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОГО ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ**

Юлія Грудзевич

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

- [PDF](#)

- **ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ЗАПАСІВ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Ірина Дутчак, Микола Гордієнко, Вікторія Коверза

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 2

- [PDF](#)

- **ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ**

Ніна Овсюк, Ілона Ковбасюк

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 1

- [PDF](#)

- **ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОСТУПЛЕННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ**

Василь Галій

Переглядів статті: 1 | Завантажень PDF: 1

- [PDF](#)

- **ОФШОРНІ ЮРИСДИКЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІНІМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ**

Максим Панфілов, Оксана Артюх, Тетяна Муренко

Переглядів статті: 1 | Завантажень PDF: 2

- [PDF](#)

- **РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОПТИМІЗАЦІЇ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЗВІТНОСТІ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ**
Алла Шаповалова, Олена Кузьменко, Олена Прокопова
Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 2
○ [PDF](#)
- **АУДИТ ОПОДАТКУВАННЯ - ПОСЛУГА АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ: ОСОБЛИВОСТІ, АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА**
Інна Назаренко
Переглядів статті: 5 | Завантажень PDF: 1
○ [PDF](#)
- **АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУСПІЛЬНО -ЗНАЧИМИХ ПІДПРИЄМСТВ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД**
Маркіян Бурак, Ігор Яремко
Переглядів статті: 4 | Завантажень PDF: 1
○ [PDF](#)
- **ЯКІСТЬ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ СФОРМОВАНОЇ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ CRM-СИСТЕМ**
Микола Заворітній
Переглядів статті: 6 | Завантажень PDF: 2
○ [PDF](#)
- **ЗМІНИ В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ТА В ОБЛІКОВИХ ОЦІНКАХ**
Марина Кругла
Переглядів статті: 6 | Завантажень PDF: 2
○ [PDF](#)
- **РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ**
Тетяна Мулик , Любов Гуцаленко, Ярославна Мулик
Переглядів статті: 7 | Завантажень PDF: 1
○ [PDF](#)
- **ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ОБЛІКОВИХ ДАНИХ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ ЕФЕКТИВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ**
Алла Фатенок-Ткачук , Роман Януш, Максим Гузьо
Переглядів статті: 6 | Завантажень PDF: 5
○ [PDF](#)

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-148>

УДК [657.422:336.201.2]:004

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ ТА ПЛАСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

DEVELOPMENT OF THE SYSTEM OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL ENSURING THE LIQUIDITY AND SOLVENCY MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE UNDER THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION

Мулик Тетяна Олексіївна

кандидат економічних наук, доцент,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1109-2265>

Гуцаленко Любов Василівна

доктор економічних наук, професор,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5181-8652>

Мулик Ярославна Ігорівна

кандидат економічних наук, доцент,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8166-2481>

Mulyk Tetiana

Vinnytsia National Agrarian University

Gutsalenko Liubov

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Mulyk Yaroslavna

Vinnytsia National Agrarian University

У статті проаналізовано складові системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю, що включають в себе сукупність методів, прийомів та інструментів, спрямованих на: збір та реєстрацію інформації про активи, зобов'язання та капітал підприємства, аналіз зібраної інформації, прогнозування майбутніх потоків коштів, розробку управлінських рішень щодо покращення ліквідності та платоспроможності. Представлено схему функціонування обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. Охарактеризовано вимоги до обліково-аналітичної інформації в системі управління ліквідністю та платоспроможністю. Зазначено, що цифрова економіка чинить суттєвий вплив на розвиток обліково-аналітичної системи суб'єктів господарювання. Вона відкриває як нові можливості, так і ставить перед нею нові виклики. Охарактеризовані найпоширеніші цифрові технології у використанні обліку та аналізу, і зокрема ті, що можна використовувати для оцінки ліквідності та платоспроможності та управління ними. Для покращення обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю в умовах цифровізації, рекомендовано наступне: хмарні технології, що дозволить отримувати доступ до системи управління ліквідністю та платоспроможністю з будь-якого місця та з будь-якого пристрою; штучний інтелект, який можна використовувати для автоматизації завдань, таких як аналіз даних, прогнозування та прийняття рішень; інтернет речей, що можна використовувати для збору даних в режимі реального часу про рух готівки, запаси та інші фактори, що впливають на ліквідність та платоспроможність; аналітику великих даних (Big Data), що забезпечуватиме аналіз великих обсягів даних про фінансовий стан підприємства; блокчейн, що можна використовувати для створення безпечної та прозорої системи управління ліквідністю та платоспроможністю. Розвиток системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та пла-

тоспроможністю в умовах цифровізації дозволяє: підвищити ефективність управління ліквідністю та платоспроможністю; знизити ризики фінансових труднощів; підвищити рівень фінансової стійкості та інвестиційної привабливості; забезпечити сталий та стійкий розвиток господарюючого суб'єкту, покращити обґрунтованість управлінських рішень.

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, ліквідність, платоспроможність, управління ліквідністю та платоспроможністю, цифрова економіка, цифровізація.

The article analyzes the components of accounting and analytical support for liquidity and solvency management, which include a set of methods, techniques and tools aimed at: collection and registration of information about assets, liabilities and capital of the enterprise, analysis of collected information, forecasting of future flows of funds, development of management solutions to improve liquidity and solvency. The scheme of operation of accounting and analytical support for management of liquidity and solvency of the enterprise is presented. The requirements for accounting and analytical information in the liquidity and solvency management system are characterized. It is noted that the digital economy has a significant impact on the development of the accounting and analytical system of business entities. It opens both new opportunities and presents new challenges. The most common digital technologies in the use of accounting and analysis are characterized, and in particular those that can be used to assess and manage liquidity and solvency. To improve the accounting and analytical support of liquidity and solvency management in the conditions of digitalization, the following is recommended: cloud technologies, which will allow access to the liquidity and solvency management system from any place and from any device; artificial intelligence, which can be used to automate tasks such as data analysis, forecasting and decision-making; the Internet of Things, which can be used to collect real-time data on cash flow, inventory and other factors affecting liquidity and solvency; big data analytics (Big Data), which will provide analysis of large volumes of data on the financial state of the enterprise; blockchain that can be used to create a secure and transparent liquidity and solvency management system. The development of the system of accounting and analytical support for liquidity and solvency management in the conditions of digitalization allows: to increase the efficiency of liquidity and solvency management; reduce the risks of financial difficulties; increase the level of financial stability and investment attractiveness; to ensure stable and sustainable development of the business entity, to improve the validity of management decisions.

Keywords: accounting and analytical support, liquidity, solvency, liquidity and solvency management, digital economy, digitalization.

Постановка проблеми. В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та зростання обсягів інформації, питання розвитку системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства стає все більш актуальним. Дослідження свідчать, що це зумовлено зростанням обсягів даних, що робить традиційні методи обліку та аналізу інформації неефективними; зміною характеру конкурентного середовища, яке є динамічним та мінливим, що вимагає швидко та ефективно приймати управлінські рішення, які базуються на актуальних даних; зростанням вимог до прозорості та звітності, що робить систему обліково-аналітичного забезпечення важливим інструментом для дотримання цих вимог; розвитком нових технологій, таких як штучний інтелект, машинне навчання, Big Data тощо, що може значно покращити ефективність системи обліково-аналітичного забезпечення.

Ліквідність та платоспроможність є головними показниками фінансової стійкості господарюючого суб'єкту та його здатності виконувати свої зобов'язання перед різними кредиторами. За таких умов, важливо аби обліково-аналітичне забезпечення цих показників здійснювалось ефективно, тобто було

передбачало ведення систематичного обліку та аналізу господарських операцій, що відображають та впливають на стан ліквідності та платоспроможності підприємства. Отже, розвиток системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю в умовах цифровізації є важливою умовою для успішного функціонування підприємства в сучасному конкурентному середовищі, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розробку теоретичних засад та практичного використання обліково-аналітичного забезпечення підприємства, і зокрема, обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю в системі менеджменту підприємств внесли такі вчені: Білик М. С., Завгородній А. Г., Кіндрацька Г. І., Цигилик І. І., Кропельницька С. О., Мозіль О. І., Деєв Н. М., Дедіков О. І., Зdirко Н. Г., Гуцаленко Л. В., Правдюк Н. Л., Мулик Т. О., Томчук О. Ф., Іщенко Я. П. та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте аналіз результатів останніх досліджень і публікацій засвідчує наявність дискусійних положень з окремих питань досліджуваної проблеми, що підтвер-

джує доцільність продовження її вивчення. Крім того проблема обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень в сфері ліквідності та платоспроможності, набуває особливого значення в період кризового стану, обумовленого наслідками COVID-19 та воєнними діями, в умовах постійного розвитку облікової практики, застосування міжнародних стандартів обліку і звітності, цифрових технологій тощо.

Формулювання цілей статті. Дослідження системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства в умовах цифровізації та визначення напрямів її розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних умовах динамічного розвитку ринкових відносин, зростання конкуренції та посилення невизначеності бізнес-середовища, в умовах використання цифрових технологій, питання управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства набувають особливої актуальності та стають критично важливими для управління фінансовими ризиками та забезпечення їх стабільності.

В системі управління важливе значення відводиться обліково-аналітичному та інформаційному забезпеченню. Як зазначають науковці, успішна реалізація стратегії підпри-

ємства можлива лише за умов наявності досконалої обліково-інформаційної системи. Достатня, якісна та систематизована інформація про внутрішнє середовище підприємства дає змогу керівникові визначати ефективність організаційно-економічних, соціальних та екологічних заходів і, залежно від умов, що складаються, змінювати стратегічні плани [1].

Це важливо також і для управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства.

Завдяки ефективному обліково-аналітичному забезпеченню управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства, можна: оцінити поточний стан ліквідності та платоспроможності підприємства, виявити проблеми, які можуть призвести до фінансових труднощів, розробити та впровадити управлінські рішення, спрямовані на покращення ліквідності та платоспроможності, контролювати ефективність управлінських рішень а також зменшити ризики фінансових труднощів, підвищити інвестиційну привабливість, забезпечити сталий та стійкий розвиток тощо.

Система обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю, на нашу думку, включає в себе сукупність методів, прийомів та інструментів, спрямованих на: збір та реєстрацію інформації про активи, зобов'язання та капітал підприємства, аналіз зібраної інформації, прогно-

Таблиця 1

Складові системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю

№ п/п	Складові системи обліково-аналітичного забезпечення	Зміст складових системи обліково-аналітичного забезпечення
1	<i>Збір та реєстрацію інформації про активи, зобов'язання та капітал підприємства</i>	Збір та реєстрація інформації про активи, зобов'язання та капітал підприємства – це фундамент обліково-аналітичного забезпечення в управлінні ліквідністю та платоспроможністю. Цей процес здійснюється за допомогою системи бухгалтерського обліку та передбачає відображення в первинних та зведених документах різних господарських операцій підприємства.
2	<i>Аналіз зібраної інформації</i>	На даному етапі використовуються різні методи аналізу, такі як горизонтальний та вертикальний аналіз, коефіцієнтний аналіз, факторний аналіз та інші. Аналіз дозволяє оцінити поточний стан ліквідності та платоспроможності підприємства, а також виявити тенденції їх розвитку.
3	<i>Прогнозування майбутніх потоків коштів</i>	Прогнози базуються на результатах аналізу та враховують очікувані зміни в діяльності підприємства
4	<i>Розробку управлінських рішень щодо покращення ліквідності та платоспроможності</i>	Ці рішення можуть включати зміну структури активів та зобов'язань, оптимізацію запасів та дебіторської заборгованості, залучення додаткових джерел фінансування тощо.

Джерело: розроблено авторами

зування майбутніх потоків коштів, розробку управлінських рішень щодо покращення ліквідності та платоспроможності (табл. 1).

Схему функціонування обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства представимо на рис. 1.

Основою обліково-аналітичного забезпечення підприємства є інформація як сукупність відомостей про внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства, яка використовується при оцінці і аналізі економічних явищ і процесів для розробки і прийняття управлінських рішень [2].

Інформація, що продукується обліково-аналітичним супроводом містить, дані сис-

теми бухгалтерського обліку, а також інформацію, отриману в результаті використання різних методів та прийомів економічного аналізу. Згідно з цим обліково-аналітична інформація в системі управління ліквідності та платоспроможності, має відповідати певним вимогам (табл. 2).

Відповідність цим вимогам забезпечує: надання керівництву підприємства достовірної та своєчасної інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо ліквідності та платоспроможності; контроль за використанням активів, зобов'язань та капіталу; проведення аналізу ліквідності та платоспроможності; складання фінансової звітності; підвищення інвестицій-

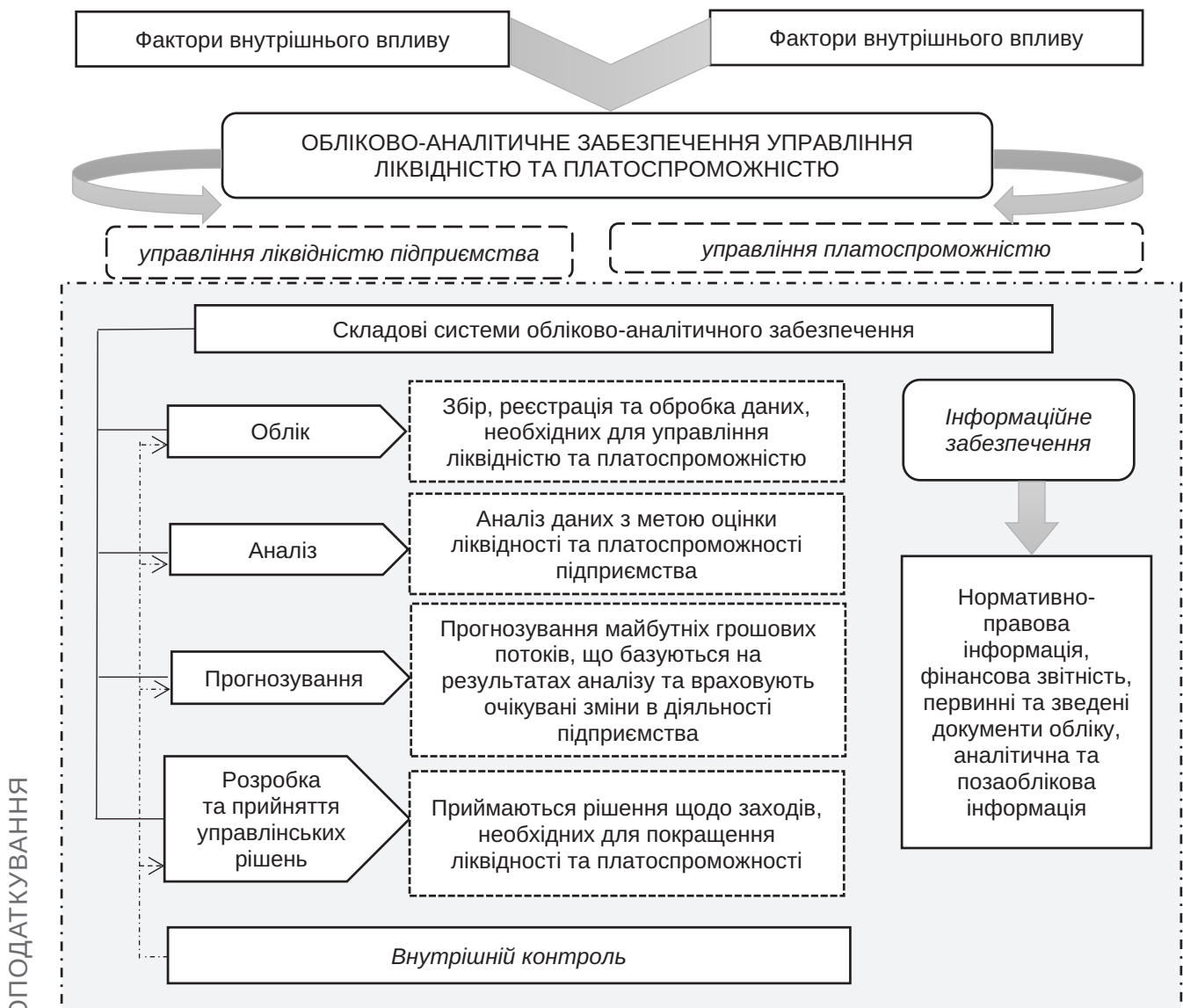

Рис. 1. Схема функціонування обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства

Джерело: розроблено авторами

Таблиця 2

**Вимоги до обліково-аналітичної інформації
в системі управління ліквідністю та платоспроможністю**

Вимоги	Характеристика
Адресність	Інформацію слід доводити до відповідального виконавця та користувача.
Адаптивність	Здатність облікової інформації реагувати на зміни зовнішнього середовища з метою задоволення інтересів користувачів для прийняття раціональних управлінських рішень.
Достовірність	Інформація повинна бути точною та неупередженою. Вона повинна відповідати дійсному стану справ та не містити помилок або спотворень.
Доступність	Інформація повинна бути доступною для всіх користувачів, які мають потребу в ній. Це може бути досягнуто шляхом використання сучасних інформаційних технологій, таких як корпоративні інформаційні системи та бази даних тощо.
Достатність	Обсяг показників, сформованих в обліково-аналітичній системі повинен бути достатнім для оцінки ліквідності та платоспроможності
Зрозумілість	Інформація повинна бути зрозумілою для користувачів, які не мають спеціальних бухгалтерських знань. Це може бути досягнуто шляхом використання простих і зрозумілих термінів, а також надання пояснень та коментарів до даних.
Конфіденційність	Інформація повинна бути конфіденційною та захищеною від несанкціонованого доступу. Це може бути досягнуто шляхом використання відповідних заходів безпеки, таких як контроль доступу та шифрування даних.
Корисність	Передбачає, що в інформаційному потоці не повинно бути даних, показників, не потрібних для вирішення конкретної проблеми або для структурної ланки управління. Інформація повинна відповідати основній меті, за для якої її підготували.
Повнота	Кількість інформації повинна бути мінімальною, але достатньою для оцінки ситуації та прийняття рішення на певному рівні управління. Інформація повинна охоплювати всі активи, зобов'язання та капітал підприємства, які мають вплив на його ліквідність та платоспроможність.
Своєчасність	Інформація повинна бути доступною в міру виникнення фактів господарської діяльності. Це дозволяє керівництву підприємства приймати обґрунтовані рішення щодо управління ліквідністю та платоспроможністю в режимі реального часу.
Систематичність	Інформація повинна бути систематизована та узагальнена за певними ознаками. Це робить її зручною для аналізу та прийняття управлінських рішень.

Джерело: доповнено авторами на основі [3; 4]

ної привабливості підприємства; забезпечення сталого розвитку підприємства.

Цифрова економіка, як вдало зазначають Осадча О. та Павелко О., чинить суттєвий вплив на розвиток обліково-аналітичної системи суб'єктів господарювання, а саме: з'являються нові та трансформуються уже існуючі об'єкти бухгалтерського обліку; модернізуються інформаційні системи, які використовуються для ведення бухгалтерського обліку, формування звітів; змінюється технологія, порядок подання та формування бухгалтерської звітності; виникають та удо-

сконалюються нові комп'ютерні програми для фінансово-економічного аналізу діяльності підприємств [5].

Слід зазначити, що цифровізація відкриває нові можливості для розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю.

Так, Довбуш А. В. та Белова І. М. найпоширенішими у використанні бухгалтерським обліком називають такі цифрові технології [6]:

– облікова система (ERP) – використовується для відображення бухгалтерських записів та формування облікових реєстрів,

це система для збирання та структурування інформації про факти господарського життя компанії;

- електронні довідково-інформаційні системи;

- система Host-to-Host –єдине транспортне середовище поєднання систем банку та клієнта для надання банківських сервісів;

- системи автоматичної ідентифікації об'єктів (RFID-технології), що забезпечують зберігання даних у так званих транспондерах, або RFID-мітках;

- системи управління базами даних – комплекси мовних та програмних засобів, призначених для створення, ведення та спільного використання баз даних багатьма користувачами;

- система подання звітності електронними каналами зв'язку для подання документів у контролюючі інстанції;

- послуги електронного обміну документами;

- система управління процесами та документами (система електронного документообігу), використовується для організації взаємодії співробітників та зберігання документів в компанії.

Осадча О. О. та Павелко О. В. [5] основними цифровими технологіями, які доступні для використання при веденні обліку в сучасних умовах економічного та технологічного розвитку, називають такі (рис. 2).

Ключовими орієнтирами змін в сфері модернізації теорії бухгалтерського обліку і звітності в умовах цифрової економіки є такі [7]: розширення відображення сфери діяль-

ності підприємства в обліку; підвищення якості та оперативності обліку; виявлення і збільшення кількості нових об'єктів обліку; розробка інноваційних методів оцінки нових об'єктів обліку; формування підходів до інтегрування різних видів обліку; використання більш удосконалених інформаційних технологій в обліково-аналітичних процесах; розробка теоретичних, методичних і прикладних аспектів розвитку бухгалтерського обліку.

Отже, впровадження цифрових технологій в систему бухгалтерського обліку впливає на практику та теорію бухгалтерського обліку. По-перше, цифрові системи бухгалтерського обліку забезпечують віддалений доступ до фінансових даних установи. По-друге, хмарні сервіси, пакети цифрового бухгалтерського програмного забезпечення дозволяють входити в систему та відстежувати результати та дані в будь-який час і в будь-якому місці. По-третє, гнучкість з іншими бізнес-інструментами, програми забезпечать вільний обмін даними та зможуть оновлювати одна одну в режимі реального часу, щодня або на вимогу за допомогою автоматичної синхронізації даних. Власне від такої успішної інтеграції буде залежати простота майбутніх бізнес-процесів [8].

Загалом, обліково-аналітичне забезпечення може збирати широкий спектр інформації, пов'язаної з ліквідністю та платоспроможністю, включаючи:

- дані про готівку та грошові еквіваленти, що включає суми готівки, кошти, що зберігаються на банківських рахунках та в інших ліквідних активах;

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

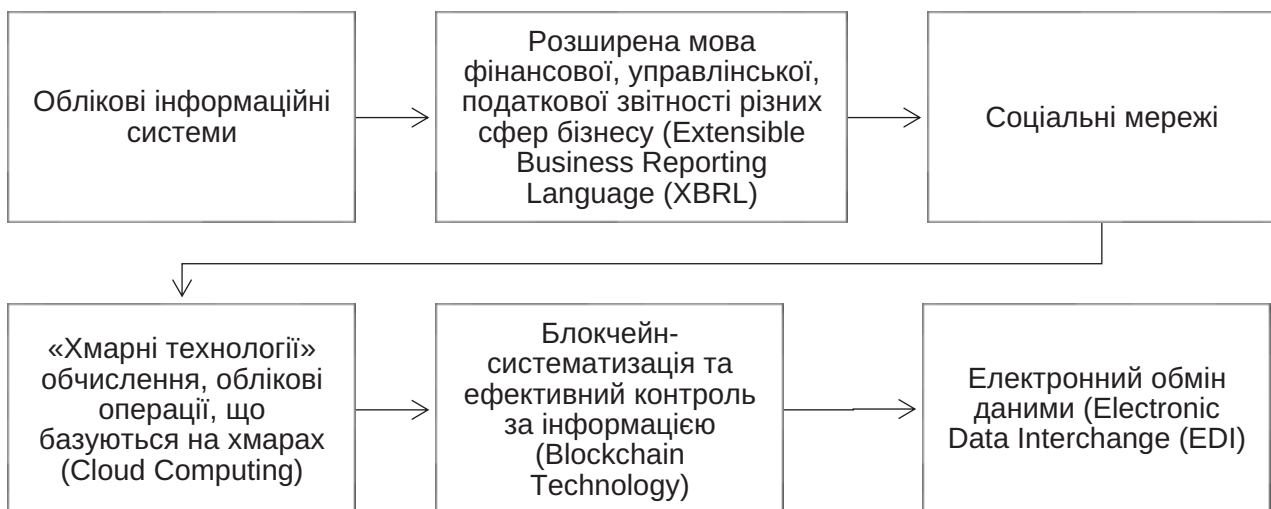

Рис. 2. Основні технології цифровізації обліково-аналітичної системи підприємств

Джерело: сформовано авторами на основі [5]

– дані про дебіторську заборгованість, що включає суми, які боржники винні підприємству, а також терміни їх погашення;

– дані про кредиторську заборгованість, що включає суми, які підприємство винне постачальникам, кредиторам та іншим сторонам;

– дані про операційні потоки грошових коштів, що включає надходження та витрати готівки від основної діяльності підприємства;

– дані про інвестиційні потоки грошових коштів, що включає надходження та витрати готівки від інвестиційної діяльності підприємства;

– дані про фінансування, що включає надходження та витрати готівки від фінансової діяльності підприємства.

Отриману інформацію можна проаналізувати різними способами, щоб оцінити ліквідність та платоспроможність підприємства. Деякі з найпоширеніших методів аналізу включають:

– *показники ліквідності* – це показники, що вимірюють здатність підприємства перетворювати активи на кошти для виконання своїх зобов'язань. Деякі з найпоширеніших показників ліквідності включають поточну ліквідність, швидку ліквідність та абсолютну ліквідність;

– *показники платоспроможності* – це показники що визначають його здатність виконувати свої зобов'язання. Деякі з найпоширеніших показників платоспроможності включають: коефіцієнт забезпечення власними засобами, коефіцієнт поточної платоспроможності; коефіцієнт концентрації позикового капіталу; коефіцієнт довгострокового залучення позичених коштів; коефіцієнт структури позикового капіталу; коефіцієнт стійкості економічного росту; коефіцієнт стійкості економічного зростання; коефіцієнт Бівера;

– *аналіз грошових потоків* – вивчає рух коштів через підприємство протягом певного періоду часу. Він може допомогти виявити тенденції та потенційні проблеми з ліквідністю.

В наших попередніх дослідженнях [9; 10; 11; 12; 13] ми наводили розгорнутий перелік показників, що можуть використовуватись підприємством для оцінки ліквідності, платоспроможності, грошових потоків, її методу.

Необхідно зазначити, що цифровізація відкриває також нові можливості для аналізу ліквідності та платоспроможності, проте і ставить перед ним нові виклики (рис. 3), тобто вона має як позитивний, так і негатив-

ний вплив на розвиток економічного аналізу. Фахівцям необхідно адаптуватися до нових умов, щоб використовувати нові можливості та вирішувати нові виклики.

Підприємства, які зможуть ефективно використовувати ці можливості, зможуть отримати значну конкурентну перевагу. Це вплине на вдосконалення аналізу ліквідності та платоспроможності, призведе до ефективнішого прийняття управлінських рішень, підвищення фінансової стійкості та збільшення прибутку.

Отже, для покращення обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю в умовах цифровізації, можна рекомендувати наступні технології:

1. Хмарні обчислення, що дозволить бухгалтерам та фінансистам отримувати доступ до системи управління ліквідністю та платоспроможністю з будь-якого місця та з будь-якого пристрою. Це робить її більш гнучкою та доступною. Хмарні рішення також можуть забезпечити масштабованість та надійність системи.

2. Штучний інтелект (ШІ) – його можна використовуватися для автоматизації завдань, таких як аналіз даних, прогнозування та прийняття рішень. Це може звільнити час бухгалтерів та фінансистів для більш творчих та аналітичних завдань. ШІ також може допомогти виявити закономірності в даних, які люди могли б пропустити.

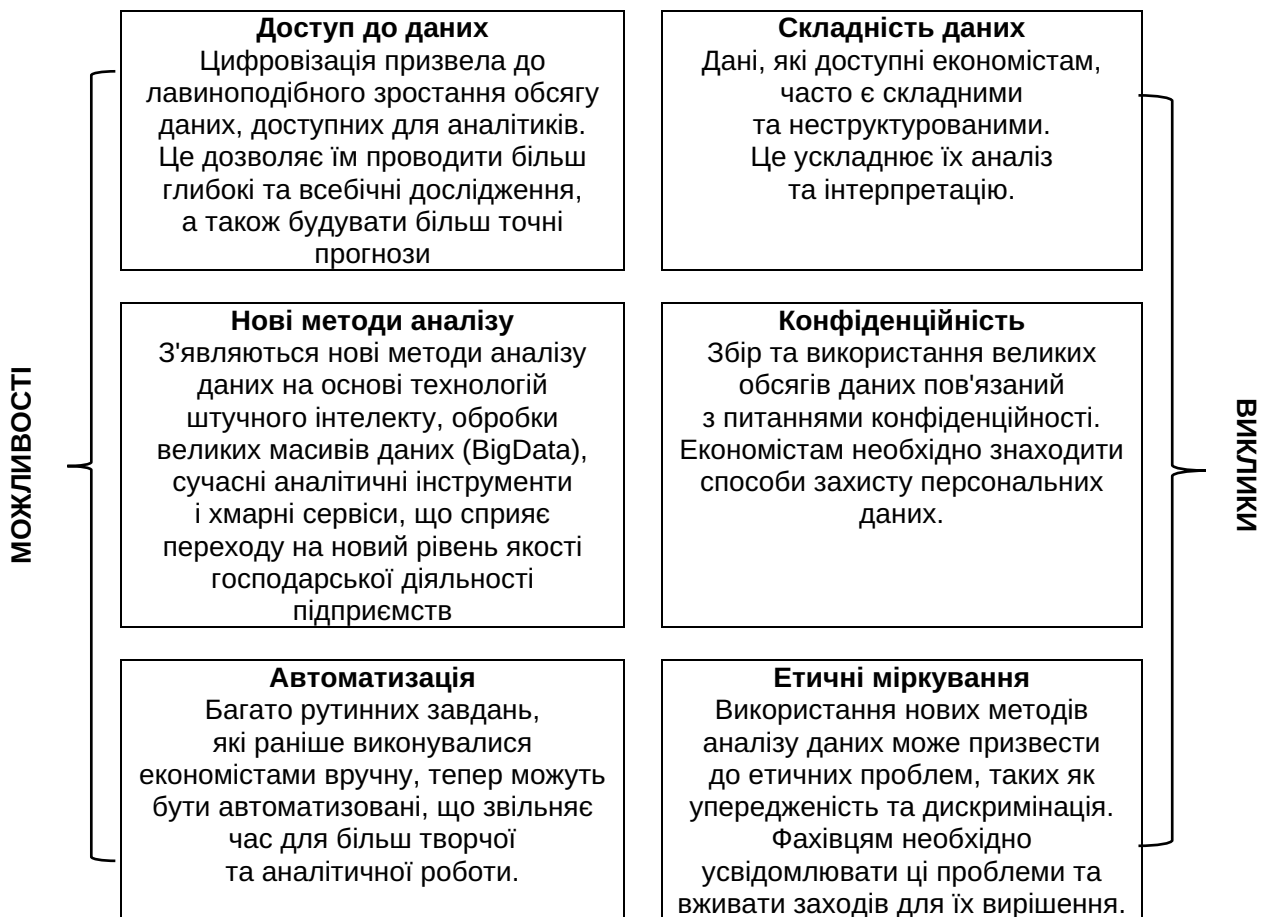
3. Інтернет речей (IoT) – може використовуватися для збору даних в режимі реального часу про рух готівки, запаси та інші фактори, що впливають на ліквідність та платоспроможність. Ці дані можуть використовуватися для покращення прогнозування та прийняття рішень.

4. Аналітика великих даних (Big Data) – може використовуватися для аналізу великих обсягів даних про фінансовий стан підприємства. Це може допомогти виявити ризики та можливості, які раніше були невидимі.

5. Блокчейн – може використовуватися для створення безпечної та прозорої системи управління ліквідністю та платоспроможністю. Це може допомогти покращити довіру та співпрацю між різними учасниками.

Таким чином, розвиток системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю в умовах цифровізації є важливою умовою для успішного функціонування підприємства в сучасному конкурентному середовищі.

Для розвитку системи обліково-аналітичного забезпечення рекомендується: викорис-

Рис. 3. Можливості та виклики аналізу ліквідності та платоспроможності в умовах цифровізації економіки

Джерело: сформовано авторами

тання сучасних інформаційних технології, що може включати в себе впровадження ERP-систем, систем автоматизованого обліку аналізу даних, хмарних технологій тощо; забезпечення належної кваліфікації персоналу, тобто фахівці повинні мати знання та навички роботи з сучасними інформаційними технологіями та методами аналізу даних, регулярно проводити ревізію системи, що дозволить виявити та усунути недоліки в її роботі.

Впровадження цих рекомендацій дозволить підприємствам створити ефективну систему обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю, що сприятиме їх успішному розвитку.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Отже, в системі управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства, важлива роль відводиться його обліково-аналітичному забезпеченню, завдяки якому можна оцінити поточний стан ліквідності та платоспроможності, виявити проблеми, які можуть призвести до фінан-

сових труднощів, розробити та впровадити управлінські рішення, спрямовані на покращення ліквідності та платоспроможності, контролювати ефективність управлінських рішень тощо.

Під обліково-аналітичним забезпеченням управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства слід розуміти сукупність методів, прийомів та інструментів, спрямованих на збір та реєстрацію інформації про активи, зобов'язання та капітал підприємства, аналіз зібраної інформації, прогнозування майбутніх потоків коштів а також розробку управлінських рішень щодо покращення ліквідності та платоспроможності.

Для покращення обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю в умовах цифровізації, можна рекомендувати наступне: хмарні технології, що дозволить отримувати доступ до системи управління ліквідністю та платоспроможністю з будь-якого місця та з будь-якого пристрою; штучний інтелект, який можна викорис-тову-

вати для автоматизації завдань, таких як аналіз даних, прогнозування та прийняття рішень; інтернет речей, що можна використовувати для збору даних в режимі реального часу про рух готівки, запаси та інші фактори, що впливають на ліквідність та платоспроможність; аналітику великих даних (Big Data), що забезпечуватиме аналіз великих обсягів даних про фінансовий стан підприємства; блокчейн, що можна використовувати для створення безпечної та прозорої системи управління ліквідністю та платоспроможністю.

Розвиток системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю в умовах цифровізації дозволяє: підвищити ефективність управління лік-

відністю та платоспроможністю, що можливо завдяки використанню сучасних технологій, які дозволяють швидше та точніше аналізувати дані і приймати більш обґрунтовані управлінські рішення; знизити ризики фінансових труднощів, завдяки кращому контролю за ліквідністю та платоспроможністю в результаті чого підприємство може знизити ризик дефолту та банкрутства; підвищити інвестиційну привабливість, шляхом прозорості та достовірності інформації про фінансовий стан підприємства, його ліквідність та платоспроможність; забезпечити сталий та стійкий розвиток господарюючого суб'єкту, чому сприятиме ефективне управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гуцаленко Л. В., Довгаль Е. О. Обліково-інформаційна система забезпечення управління сільськогосподарським підприємством. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2016. № 8. С. 82–92.
2. Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: колективна монографія / за заг. ред. І. П. Приходька, О. М. Губарик. Дніпро : Пороги, 2022. 228 с.
3. Мельник Т. Ю. Ознаки корисності обліково-аналітичної інформації в системі контролювання фінансових результатів підприємства. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/214877126.pdf>
4. Подолянчук О. А. Облік доходів сільськогосподарських підприємств: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Київ, 2009. 286 с.
5. Осадча О. О., Павелко О. В. Розвиток обліково-аналітичної системи в умовах цифровізації економіки України. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2021. Вип. 2. С. 162–174.
6. Довбуш А. В., Белова І. М. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки. *Інноваційна економіка*. 2023. № 2. С. 176–181.
7. Пуцентейло П. Р., Довбуш А. В. Основні вектори розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. *Інноваційна економіка*. 2021. № 3–4 (87). С. 140–151.
8. Кундеус О., Зарудна Н., Перспективи використання діджитал-технологій в обліку та звітності. *Облік діяльності бізнесу в умовах воєнного стану: новації – 2023*: збірник матеріалів Першого бухгалтерського воркшопу-стажування (26 жовтня-03 листопада 2023 р., м. Київ, ТДВ «Інститут обліку і фінансів», ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів та фінансистів АПК України»). Київ : ННЦ «ІАЕ», 2023. С. 50–52.
9. Мулик Т. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1379/1330> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-47>
10. Мулик Т. Організація аналізу грошових потоків на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1442/1387> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-3>
11. Мулик Т. О. Антикризова діагностика в контексті управління підприємств. *Economic Synergy*. 2023. Вип. 1(7). С. 220–245. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-17>
12. Мулик Я. І. Ліквідність підприємств як елемент управління фінансовою безпекою: методичне та інформаційне забезпечення. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 4 (20). С. 42–52.
13. Мулик Я. Розвиток організаційно-методичних аспектів аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-26>
14. Zdyrko N. G., Polova O. L., Mulyk T. O., Tomchuk O. F., Mulyk Ya. I., Kozachenko A. Y., Fedoryshyna L. I., Mashevskaya A. A. Financial control, analysis and audit as tools of an effective management system: state, problems, prospects: collective monograph. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2022. 291 p.
15. Mulyk T. Developing and improving accounting and analytical securement for anti-crisis management of enterprises. In: *The scientific paradigm in the context of technological development and social change*: Scientific monograph. Part 1. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. P. 198–224. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-297-5-8>

REFERENCES:

1. Hutsalenko, L. V. & Dovhal, E. O. (2016). Oblikovo-informatsiina systema zabezpechennia upravlinnia silskohospodarskym pidpriemstvom [Accounting and information system for ensuring the management of an agricultural enterprise]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky – Economics, finance, management: topical issues of science and practice*, vol. 8, pp. 82–92. [in Ukrainian].
2. Aktualni problemy suchasnoho biznesu: oblikovo-finansovy ta upravlinskyi aspekty: kolektyvna monohrafiia (2022). [Actual problems of modern business: accounting, financial and management aspects: a collective monograph] / za zah. red. I. P. Prykhodka, O. M. Hubaryk. Dnipro: Porohy, 228. [in Ukrainian].
3. Melnyk T. Iu. (2014). Oznaky korysnosti oblikovo-analitychnoi informatsii v systemi kontroliuvannia finansovykh rezultativ pidpriemstva [Signs of the usefulness of accounting and analytical information in the system of controlling the financial results of the enterprise]. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/214877126.pdf>. (accessed May 25, 2024) [in Ukrainian].
4. Podolianshuk O. A. (2009). Oblik dokhodiv silskohospodarskykh pidpriemstv [Accounting of income of agricultural enterprises]: dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09. Kyiv, 286. [in Ukrainian].
5. Osadcha O. O., & Pavelko O. V. (2021). Rozvytok oblikovo-analitychnoi systemy v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky Ukrainy [Development of the accounting and analytical system in the conditions of digitization of the economy of Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia - Bulletin of the National University of Water Management and Nature Management*, vol. 2, pp. 162–174. [in Ukrainian].
6. Dovbush, A. V. & Belova, I. M. (2023). Rozvytok bukhhalterskoho obliku v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky [Development of accounting in conditions of digitization of the economy]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative economy*, vol. 2, pp. 176–181. [in Ukrainian].
7. Putsenteilo, P. R. & Dovbush, A. V. (2021). Osnovni vektory rozvytku bukhhalterskoho obliku v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [The main vectors of the development of accounting in the conditions of the digital economy]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative economy*, vol. 3–4 (87), pp. 140–151. [in Ukrainian].
8. Kundeus, O. & Zarudna, N. (2023). Perspektyvy vykorystannia didzhytal-tehnolohii v obliku ta zvitnosti [Prospects for the use of digital technologies in accounting and reporting]. Oblik diialnosti biznesu v umovakh voiennoho stanu: novatsii – 2023: zbirnyk materialiv Pershoho bukhhalterskoho vorkshopu-stazhuvannia – Accounting of business activities under martial law: innovations - 2023: collection of materials of the First accounting workshop-internship (26 zhovtnia-03 lystopada 2023 r., m. Kyiv, TDV «Instytut obliku i finansiv», HO «Federatsiia audytoriv, bukhhalteriv ta finansystiv APK Ukrainy»). Kyiv: NNTs «IAE», p. 50–52. [in Ukrainian].
9. Mulyk, T. (2022). Metodychni pidkhody do analizu hroshovykh potokiv pidpriemstva [Methodical approaches to the analysis of cash flows of the enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, no. 39. Available at: (accessed May 25, 2024) DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-47>. [in Ukrainian].
10. Mulyk, T. (2022). Orhanizatsiia analizu hroshovykh potokiv na pidpriemstvi [Organization of cash flow analysis at the enterprise.]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 40. Available at: (accessed May 25, 2024) DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-3>. [in Ukrainian].
11. Mulyk, T. O. (2023). Antykryzova diahnozyka v konteksti upravlinnia pidpriemstv [Anti-crisis diagnostics in the context of enterprise management]. *Economic Synergy*, vol. 1(7), pp. 220–245. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-17>. (accessed May 24, 2024) [in Ukrainian].
12. Mulyk, Ya. I. (2017). Likvidnist pidpriemstv yak element upravlinnia finansovoiu bezpekoiu: metodychne ta informatsiine zabezpechennia [Enterprise liquidity as an element of financial security management: methodical and information support]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky – Economics, finance, management: topical issues of science and practice*, vol. 4 (20), pp. 42–52. [in Ukrainian].
13. Mulyk, Ya. (2023). Rozvytok orhanizatsiino-metodychnykh aspektiv audytu finansovoi stiiikosti ta platospromozhnosti pidpriemstva [Development of organizational and methodological aspects of the audit of the financial stability and solvency of the enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-26>. (accessed May 24, 2024) [in Ukrainian].
14. Zdyrko, N. G., Polova, O. L., Mulyk, T. O., Tomchuk, O. F., Mulyk, Ya. I., Kozachenko, A. Y., Fedoryshyna, L. I., Mashevska, A. A. (2022). Financial control, analysis and audit as tools of an effective management system: state, problems, prospects: collective monograph. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 291. [in Slovakian]
15. Mulyk T. (2023) Developing and improving accounting and analytical securement for anti-crisis management of enterprises. In: *The scientific paradigm in the context of technological development and social change: Scientific monograph. Part 1*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, pp. 198–224. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-297-5-8>. (accessed May 25, 2024) [in Latvia].